

TOIMINTAKERTOMUS 2012

Vetovoimaisen metropolin kilpailukykyinen

Hyvinkää | Järvenpää | Kerava | Kirkkonummi
Mäntsälä | Nurmijärvi | Pornainen | Sipoo | Tuusula | Vihti

YHTEISTYÖJOHTAJAN KATSAUS: KUUMAN RAUHALLISESTI ETEENPÄIN	3
1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	4
1.1 KUUMA-seudun hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	4
1.2 Toimintaympäristön ja KUUMA-alueen yleinen kehitys	5
1.3 KUUMA-seudun henkilöstö	6
2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	6
3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	7
4 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	7
5 TOIMINTASUUNNITELMAN JA TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	7
5.1 Kokonaan kuntarahoitteinen toiminta 2012	8
5.1.1 KUUMA-yhteistyön koordinointi	8
5.1.2 MetropoliJuna	11
5.1.3 YES-keskus	12
5.1.4 Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman 2011 jatkotyöt	12
5.1.5 KUUMA-liikenneyhteistyö	15
5.2 KUUMA-pientaloasuminen 2012	16
5.3 KUUMAn KOKO 2011	18
5.3.1 Elinkeinoyhteistyön kehittäminen	18
5.3.2 Raja-alueiden kehittäminen	19
5.3.3 Strateginen ilmasto-ohjelma	22
5.4 KUUMAn KOKO-koordinointi 2011	23
5.5 Muu KUUMA-yhteistyö 2012	23
5.5.1 Elinkeinoyhteistyö	23
5.5.2 Paikkatietoyhteistyö	24
5.5.3 Tietopalveluyhteistyö	24
5.5.4 Tietohallinnon yhteistyö	25
5.5.5 Sosiaali- ja terveystoimen yhteistyö	25
5.5.6 Sivistystoimen yhteistyö	26
5.5.7 Talusjohtajien yhteistyö	27
5.6 Merkittävät muutokset seudullisissa palvelukeskuksissa 2012	28
5.6.1 Keski-Uudenmaan ympäristökeskus	28
5.6.2 Henkilöstöpalvelukeskus Resina	28

LIITE

Jos ei toisin mainittu, MetropoliJuna -tapahtuman kuvat: Uudenmaan Yrittäjät

KUUMAN RAUHALLISESTI ETEENPÄIN

Käynnissä oleva kuntauudistus on sekoittanut KUUMA-kuntienkin normaalityötä. Valtio virittää perusteellisia muutoksia kunnan palvelujen tuottamiseen. Muutokset koskevat myös kuntien mahdollisuutta vaikuttaa tulevaisuuteensa ja taloutensa kehitykseen.

KUUMA-hallitus vastasi valtiovarainministeriön vuoden takaisiin kuntakarttoihin, että pakkoliitoksia ei tarvita. Niiden sijaan vaadittiin MAL-yhteistyöhön liittyvää metropoliratkaisua, jota haluttiin yhdessä valtion kanssa rakentaa.

Saatiin metropolialueen esiselvitys, jonka tulokset julkaistaan 5.3.2013. Selvityshenkilöiden tammikuisen väliraportin perusteella ennakoidaan vahvaa metropolihallintoa sekä vähintään monia osakuntaliitoksia. Toteutuessaan metropolihallinto veisi kunnilta mm. osan kaavoitustehtävistä ja sillä olisi lunastusoikeus asuntorakentamisen varmistamiseksi.

Sote-uudistuksen kuulemistilaisuuksissa on väläytetty aluesairaaloiden pohjalta syntyviä sote-alueita, jotka vievät perusterveydenhoidon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalihuollon tehtävät kunnilta ja HUSilta. Sote-alue voi olla kuntien omistama kuntayhtymäkin, mutta joka tapauksessa n.60% kuntien nykyisestä talousarviosta viedään päätettäväksi jonnekin muualle kuin kuntaan. Sote-alueeseen joutuvat metropolialueella kaikki kunnat, joiden väkiluku alittaa 50 000–100 000 asukasta.

Voidaan tietysti spekuloida sillä, että muutokset eivät toteudu. Maan hallitus voi kaatua. Eduskuntavaalit lähestyvät ja hallituspuoleilla voi jäädä sisu kurkkuun lopullisten päätösten suhteen.

Loppujen lopuksi kyse on kuitenkin niin KUUMA-kuntien kuin pääkaupunkiseudunkin hyvinvoinnista ja vastuusta sen takaamiseksi. Työpaikkoja arvioidaan tulevan koko Uudellemaalle 250 000 kpl vuoteen 2035 mennessä, mutta vain, jos töille löytyy tekijöitä. Ja vain, jos yritysten kannattaa tällä alueella sijaita. Työntekijät tarvitsevat kodin asua ja elää. Yritykset mm. toimitilaa ja tontteja sekä hyvät liikenne yhteydet.

Kääntäen ja karrikoiden: jos ei tule riittävästi asuntoja ja palveluja, ei tule töille tekijöitä, työpaikat siirtyvät muualle, samoin hyvinvointi. Jos yritysten toimintaympäristöä ei kehitetä, voidaan sijaintipäätöksiäkin miettiä kahteen kertaan.

Alkaneena ja tulevanakin vuonna tehdään jälleen selvityksiä. Asiat etenevät ja ratkaisut löytyvät. Niin kuin yleensä strategisissa valintatilanteissa, tärkeää on valita tie, joka takaa menestyksen jokaisessa tulevaisuuden vaihtoehdossa. Nykyisten KUUMA-kuntien on lähiajan päätöksillään taattava kasvu sekä KUUMA-kuntalaisten ja -yritysten palvelut ja hyvinvointi myös tulevaisuudessa. Päätöksistä riippuu myös, tuotetaanko kuntien nykyiset palvelut peruskunnissa, metropolihallinnossa vai sote-alueilla.

KUUMA-seutu toimii foorumina, jossa Helsingin seudun kehyskunnat voivat jatkossakin muodostaa yhteisen mielipiteen ja vaikuttaa siten tulevaisuuden ratkaisuun. Vuonna 2012 KUUMA-yhteistyö ja edunvalvonta kohdistui entistä enemmän metropolipolitiikkaan ja kuntauudistukseen. Näin tapahtuu myös jatkossa.

Keravalla 18.2.2013

Johanna Viita

yhteistyöjohtaja, KUUMA-seutu

1 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 KUUMA-seudun hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

KUUMA-yhteistyön puheenjohtajakuntana toimi Hyvinkää. KUUMA-hallitusta johti Hyvinkään kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Annika Kokko ja KUUMA-komission eli kuntajohtajakokouksen puheenjohtajana toimi kaupunginjohtaja Raimo Lahti. Myös useimpia työryhmiä johti Hyvinkään edustaja. Hyvinkää, Kirkkonummi, Sipoo ja Vihti osallistuivat KUUMA-yhteistyöhön täysimääräisesti ja tasa-arvoisesti muiden jäsenkuntien kanssa. KUUMA-hallituksen ja -komission kokoonpano 2012 on kuvattu liitteessä 1.

Seutukokeilun mukainen KUUMA-yhteistyö päättyi 31.12.2012. Vuoden 2013 alusta alkaen KUUMA-seutu toimii liikelaitoksena. Liikelaitoksen isäntäkunta on Kerava.

KUUMA-seudun toimintaan organisaatiomuodon muutoksella ei ole vaikutusta.

Toiminta ja edunvalvonta kohdistuvat jatkossakin

- alueen kilpailukyvyyn ja vetovoiman vahvistamiseen
- omistajapolitiikkaan sekä
- palveluyhteistyöhön.

Myös yhteystiedot ja käyntiosoite säilyivät entisellään.

KUUMA-johtokunta päätti tammikuussa 2013, että liikelaitos vastaa seutukokeilun mukaisen KUUMA-yhteistyön purkamiseen liittyvistä käytännön toimista.

Hallinnollinen muutos oli myös KUUMA-yhteistyön päärahoitusinstrumentin eli KOKO-ohjelman lakauttaminen. Eduskunta päätti asiasta joulukuussa 2011. Ohjelmasta ei siis voinut enää hakea rahoitusta vuodelle 2012, mutta vuodelle 2011 myönnetty määrärahat olivat käytettävissä 31.12.2012 asti.

Vuonna 2012 maakunnan kehittämisrahaa saatiin Uudenmaan liitosta vain yhdelle hankkeelle. Tämä johti KUUMAn talousarvion uudelleen valmisteluun kesken tilikauden. Talousarviosta vähennettiin yhteensä 232 500 euroa eli lähes kolmasosa.

1.2 Toimintaympäristön ja KUUMA-alueen yleinen kehitys

Maailmantalouden kasvu hidastui vuoden 2011 lopussa, ja valtiovarainministeriö uskoo hitaan kasvun jatkuvan ainakin vuoden 2013 alkupuolelle asti. Hidasta kasvua selittävät muun muassa julkisen talouden vakauttamistarpeet, hallituksen elvytystoimien päätyminen sekä heikko yksityinen kysyntä. Valtiovarainministeriö arvioi, että kokonaistuotanto ei kasva vuoden 2012 aikana lainkaan, vaan BKT supistuu 0,1 %.

Vuonna 2012 työllisyys kehittyi yllättävän hyvin suhteessa tuotantoon. Työttömyysasteen uskotaan laskevan edellisen vuoden 7,8 prosentista 7,7 prosenttiin. Näyttäisi, että yritysten kannattavuus on taantumien jälkeen säilynyt kohtuullisena eikä talouskasvun supistuminen ole toistaiseksi aiheuttanut työllisten määrän kasvun loppumista. Työllisyys on kasvanut erityisesti sosiaali- ja terveystaloudessa sekä yritystoimintaa palvelevilla aloilla. Valtiovarainministeriön arvion mukaan vuoden 2012 heikko taloudellinen kehitys tulee kuitenkin huonontamaan työllisyystilannetta vuonna 2013.

Valtiovarainministeriö arvioi, että kansainvälisen kysynnän heikkouden ja viennin rakennemuutoksen vuoksi viennin volyyymi vuonna 2012 laskee 1,7 % edellisvuodesta ja sen osuus BKT:stä jää alle 40 prosentin. Investointien vähenemisen myötä myös tuonnin uskotaan vuonna 2012 alenevan noin 2,5 %. Kuluttajien kokema epävarmuuden kasvu näkyy yksityisen kulutuksen heikkenemisenä. Valtiovarainministeriö arvioi yksityisen kulutuksen kasvavan vuonna 2012 puolitoista prosenttia, mutta seuraavana vuonna kasvun uskotaan olevan hyvin heikkoa.

Kasvunäkymät vaikuttavat myös julkiseen talouteen. Julkinen velka kasvaa paitsi valtion ja kuntien velkaantumisen myös Euroopan väliaikaisen rahoitusvakausvälineen myöntämien luottojen seurauksena. Vuonna 2012 kuntien alijäämäisyys kasvaa verotulojen kasvun hidastuessa, mutta vuonna 2013 veroprosenttien korotukset kompensoivat tilannetta. Valtiovarainministeriö arvioi, että kuntien investoinnit eivät tulevaisuudessa kasva, mutta kuntien menot sen sijaan kasvavat väestön ikääntymisen seurauksena. Paikallishallinnon alijäämän uskotaan vuonna 2013 olevan 0,6 % suhteessa kokonaistuotantoon ja velkaantumisen uskotaan jatkuvan. Myöskään valtion velkaantumisen kasvun ei uskota taittuvan vielä vuosien 2012 - 2014 aikana.

Alla olevassa taulukossa on tietoa KUUMA-kuntien väestömäärästä, niiden muutoksista sekä työttömyyden kehityksestä. Vuoden 2012 aikana KUUMA-alueen väestö kasvoi 2 370 asukkaalla (0,8 %) ja kuntien yhteenlaskettu väkiluku oli vuoden lopussa 308 980 asukasta. Kaksi suhteellisesti eniten kasvanutta kuntaa olivat Järvenpää (1,8 %) ja Mäntsälä (1,7 %). Suhteellisesti vähiten kasvoivat Hyvinkää (1,0 %) ja Pornainen (0,3 %). Kerava oli KUUMA-kunnista ainoa, jonka väkiluku vuoden 2012 aikana supistui (-0,2 %).

Kunta	Väkiluku			Työttömyysaste			Työttömyysaste			Avoimet työpaikat		
	31.12.2011	31.12.2012 (*)	Muutos %	2011 % (k.a.)	2012 % (k.a.)	Muutos %-yks.	31.12.2011	31.12.2012	Muutos %-yks.	2011 lkm (k.a.)	2012 lkm (k.a.)	Muutos %
Hyvinkää	45 527	45 582	0,1	7,7	7,8	0,1	8,0	8,7	0,7	277	313	13,0
Järvenpää	38 966	39 652	1,8	6,9	6,8	-0,1	7,2	7,3	0,1	188	191	1,6
Kerava	34 549	34 497	-0,2	6,5	6,7	0,2	6,8	7,2	0,4	165	194	17,6
Kirkkonummi	37 192	37 564	1,0	5,8	5,8	0,0	5,5	6,5	1,0	112	120	7,1
Mäntsälä	20 131	20 480	1,7	5,5	5,0	-0,5	5,6	5,6	0,0	76	97	27,6
Nurmijärvi	40 349	40 715	0,9	4,5	4,2	-0,3	4,5	4,8	0,3	225	245	8,9
Pornainen	5 122	5 136	0,3	4,5	4,8	0,3	4,9	5,6	0,7	7	10	42,9
Sipoo	18 526	18 740	1,2	4,4	4,3	-0,1	4,2	4,7	0,5	70	74	5,7
Tuusula	37 667	37 926	0,7	4,9	5,0	0,1	5,0	5,6	0,6	176	181	2,8
Vihti	28 581	28 688	0,4	6,5	6,5	0,0	6,9	7,5	0,6	82	84	2,4
KUUMA-kunnat	306 610	308 980	0,8	5,7	5,7	0,0	5,9	6,4	0,5	1 378	1 509	9,5

*) Vuoden 2012 lopun väkiluvut ovat Tilastokeskuksen julkaisemia ennakkotietoja.
Lähde: Tilastokeskus ja Työ- ja elinkeinoministeriö.

Vuoden 2011 aikana työttömyysaste laski kaikissa KUUMA-kunnissa. Sen sijaan vuonna 2012 työttömyysasteen kehityksessä tapahtui pientä vaihtelua. Vuoden keskiarvolla mitattuna eniten työttömyysaste laski Mäntsälässä, jossa työttömyysaste pieneni edellisestä vuodesta 0,5 prosenttiyksikköä. Myös Nurmijärvellä työttömyysaste pieneni 0,3 prosenttiyksikköä. Kirkkonummella ja Vihdissä työttömyysaste pysyi vuoden 2011 tasolla, mutta Hyvinkäällä, Keravalla, Pornaisissa ja Tuusulassa työttömyysaste sen sijaan nousi edellisvuodesta hieman.

Vuonna 2012 KUUMA-alueella oli työpaikkoja avoinna keskimäärin 1 509 paikkaa kuukaudessa, ja työpaikkojen määrä kasvoi vuoden aikana 9,5 %. Edellisvuoteen verrattuna kasvu oli varsin maltillista, sillä silloin työpaikkojen määrä kasvoi huimat 27,8 %. Kuukausikeskiarvolla mitattuna työpaikkoja oli vuonna 2012 eniten avoinna Hyvinkäällä (313 paikkaa/kk) ja Nurmijärvellä (245 paikkaa/kk). Suhteellisesti avointen työpaikkojen määrä kasvoi eniten Pornaisissa (42,9 %) ja Mäntsälässä (27,6 %).

1.3 KUUMA-seudun henkilöstö

KUUMA-seudulla ei ollut omaa henkilöstöä. Yhteistyöjohtajan palvelut ostettiin Järvenpään kaupungilta. Kuntayhteistyön assistentin palvelut ostettiin Tuusulan kunnalta. Liikennesuunnittelijan palvelut ostettiin Rovalin Oy:ltä ja ilmasto-ohjelman projektikoordinaattorin palvelut Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksesta.¹

2 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Voimassa olleen KUUMA-yhteistyösopimuksen mukaan KUUMA-yhteistyötä toteutettiin vuosittain laadittavan toimintasuunnitelman mukaisesti. Kuntien valtuustot hyväksyivät vuosittain kolmen vuoden KUUMA-yhteistyön toiminta- ja taloussuunnitelman kuntien talousarvion yhteydessä. Toiminta- ja taloussuunnitelmassa esitettiin yhteistyön sisältö ja rahoitus.

KUUMA-hallitus johti ja kehitti kuntayhteistyötä ja käytti päätösvaltaa toimintasuunnitelman toteutuksessa. Se oli seutukokeilun kumoamisesta annetuin lain siirtymäsäädöksen mukainen kuntien yhteinen toimielin 31.12.2012 asti. Hallituksen jäsenet ja yhteistyöjohtaja allekirjoittivat KUUMA-seudun tilinpäätöksen, myös tämän viimeisen tilinpäätöksen. KUUMA-kuntien valtuustot hyväksyvät tilinpäätöksen 2012 ja myöntävät vastuuvapauden tilivelvollisille, koska kunnan- ja kaupunginhallitusten yhteiskokousta ei toimielimenä enää ole 1.1.2013 alkaen. Tämän jälkeen kunnanvaltuustot saavat käsiteltäväkseen vielä loppuselvityksen, jonka jälkeen vanha seutukokeilun mukainen KUUMA-yhteistyö on purettu.

KUUMA-komissio johti KUUMA-yhteistyötä sekä vastasi asioiden valmistelusta ja päätösten kuntakohtaisesta täytäntöönpanosta ja seurannasta. Yhteistyöjohtaja toimi KUUMA-hallituksen alaisuudessa ja vastasi yhteistyön koordinoinnista ja toteutuksen ohjauksesta, suunnitelmien ja resurssoinnin valmistelusta sekä seurannan ja arvioinnin käytännöistä.

Ulkopuolista rahoitusta saavien hankkeiden toteuttamisesta tehtiin sopimus, jossa määriteltiin kunkin hankkeeseen osallistuvan kunnan ja KUUMA-seudun tehtävät ja vastuut, kuten hankintojen kilpailutus, sopimukset kolmansien osapuolten kanssa, laskujen maksamiset, raportoinnit ja maksatusten hakemiset rahoittajalta. Ulkopuolista rahoitusta saavien, KUUMA-seudun hallinnoimien hankkeiden hallinnollisena johtoryhmänä toimi kuntien hallintojohtajat.

KUUMA-seudun nimen kirjoitti merkittävässä asioissa hallituksen puheenjohtaja ja yhteistyöjohtaja yhdessä sekä muissa asioissa yhteistyöjohtaja yksin.

---

¹KUUMA-seudun henkilöstö 2012 kuvattu liitteessä 1.

3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tilikauden tuloksen muodostuminen käy ilmi tuloslaskelmasta. Sen mukaan toimintatuotot olivat 617 972,13 euroa. Toimintakulut olivat 617 949,34 euroa ja rahoitustuotot ja -kulut yhteensä 22,79 euroa. Tilikauden tulos oli nolla euroa.

Toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Rahavarat muuttuivat edelliseen vuoteen verrattuna -82 061,88 euroa. Eli vuoden ensimmäisenä päivänä pankkitileillä oli 114 464,59 euroa ja vuoden viimeisenä päivänä 32 402,71 euroa.

4 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Tilikauden tulos oli nolla euroa.

5 TOIMINTASUUNNITELMAN JA TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tässä luvussa selostetaan toimintasuunnitelman ja talousarvion toteutuminen esittelemällä KUUMA-seudun kautta rahoitusta saaneet hankkeet ja kuntayhteistyö.

KUUMA-seutu toteutti vuonna 2012 KUUMAn pientaloasuminen -hanketta (luku 5.2), jolle Uudenmaan liitto myönsi maakunnan kehittämisrahaa. Kokonaan kuntarahoituksella toteutunut toiminta sisältyi ns. Kuntarahoitushankkeeseen (luku 5.1).

Lisäksi saatettiin loppuun vuonna 2011 käynnistyneet, Uudenmaan liiton maakunnan kehittämisrahaa jo aiemmin saaneet hankkeet:

- KUUMAn KOKO 2011 (luku 5.3)
- KUUMAn KOKO koordinointi 2011 (luku 5.4).

Nämä hankkeet toteutuivat pääsääntöisesti vuoden 2011 aikana ja niistä raportoitii myös vuoden 2011 tilinpäätöksen yhteydessä.

Muuta toiminta- ja taloussuunnitelman mukaista toimintaa olivat elinkeinoyhteistyö, paikkatieto-yhteistyö, tietopalveluyhteistyö, tietohallintopäälliköiden yhteistyö sekä sosiaali- ja terveystoimen ja sivistystoimen yhteistyö (luku 5.5). Tähän toimintaan ei saatu KUUMA-seudun kautta rahoitusta.

Lopuksi luvussa 5.6 on kuvattu merkittävät toteutuneet ja tulevat muutokset kuntien yhteisissä palvelukeskuksissa.

5.1 Kokonaan kuntarahoitteinen toiminta 2012

Vain kuntarahoituksella toteutuvan toiminnan talousarvio oli 405 413 euroa. Edellisen tilinpäätöksen perusteella käytettäväksi siirtyi myös 12 457,03 euroa. HLJ 2011-jatkotöistä kuntia laskutettiin toteutuneen mukaan ja laskutus oli 34 600 euroa pienempi kuin talousarviossa ennakoitiin. Lisäksi kuntarahoituksella katettiin KUUMAn KOKO 2011- ja KUUMAn KOKO koordinointi 2011 -hankkeiden kustannusarvion ylitykset sekä KUUMAn pientaloasumisen hankkeen kustannusarvion alitus.	
Toimenpiteet toteutuivat ajalla 1.1.–31.12.2012. Toimintaan osallistuivat kaikki KUUMA-kunnat.	
Toimenpiteitä toteutettiin 366 881,77 eurolla.	
Tulot yhteensä 1.1.–31.12.2012	366 881,77
• kunnat (laskutus vuonna 2012)	370 813,00
• kunnat (vuodelta 2011 käyttämättä jäänyt kunta- rahoitus, joka siirrettiin tilinpäätöksestä 2011)	12 457,76
• kunnat (KUUMAn KOKO pientaloasuminen 2012 - hankkeen käyttämättä jäänyt maksuosuus)	23,28
• kunnat (KUUMAn KOKO koordinointi 2011, kustannusarvion ylittänyt osuus)	- 6 661,13
• kunnat (KUUMAn KOKO 2011, kustannusarvion ylittänyt osuus)	-11 504,02
• tase, aiempien vuosien ylijäämä	1752,91
Menot sekä rahoitustuotot ja -kulut yhteensä 1.1.–31.12.2012	366 881,77

KOKO-rahoitusohjelman loputtua ja maakunnan kehittämisrahaneuvotteluiden päätyttyä KUUMA-seudun talousarviota jouduttiin muuttamaan kesken tilikauden. Talousarvion loppusumma pieneni 232 500 eurolla verrattuna alkuperäiseen, kuntien joulukuussa hyväksymään talousarvioon. Muutoksen takia suurin osa toiminnasta toteutettiin kokonaan kuntarahoituksella ja kolmasosa toiminnasta jätettiin toteuttamatta.

KUUMA-hallituksen 4.9.2012 päätöksen mukaisesti kokonaan kuntarahoituksella toteutettiin seuraavat toimenpiteet:

- KUUMA-yhteistyön koordinointi
- MetropoliJuna
- YES-keskus
- HLJ 2011-jatkotyöt
- liikenneyhteistyö
- ilmasto-ohjelman toteuttaminen (raportointi luvussa 5.3.3).

5.1.1 KUUMA-yhteistyön koordinointi

KUUMA-yhteistyö liittyi aiempiin vuosiin verrattuna yhä vahvemmin hallitusohjelman mukaiseen metropolipolitiikkaan sekä kuntakenttään liittyviin suuriin uudistuksiin. Näin myös KUUMA-yhteistyön koordinoinnin resurssit käytettiin pääosin edunvalvontaan kyseisiin teemoihin liittyen.

Metropolipolitiikkaa edistämään valtiovarainministeriö ja ympäristöministeriö asettivat metropolipolitiikan neuvottelukunnan joulukuussa 2011. Metropolipolitiikan painopisteiksi määriteltiin hallinnon rakenteiden kehittäminen, MAL-asiat, kansainvälisen kilpailukyvyyn edistäminen, maahanmuuttokysymykset sekä sosiaalinen eheys. Neuvottelukunnan toiminnassa vuonna 2012 painottui hallinnon rakenteet eli metropolialueen esiselvitys. Neuvottelukuntaa johti asunto- ja viestintäministeri Krista Kiuru ja sen varapuheenjohtaja oli hallinto- ja kuntaministeri Henna Virkkunen. KUUMA-kuntia edustivat kuntajohtajat.

MAL-aiesopimuksen allekirjoitustilaisuus 20.6.2012. Vasemmalta ARAn ylijohtaja Hannu Rossilahti, Vihdin kunnanjohtaja Sami Miettinen, Tuusulan kunnanjohtaja Hannu Joensivu ja Pornaisten kunnanjohtaja Markku Hyttinen.

Kuntauudistukseen liittyen julkaistiin alkuvuodesta 2012 valtiovarainministeriön työryhmän esitys uudeksi kuntarakenteeksi. KUUMA-hallitus otti esitykseen kantaa ja puheenjohtaja Annika Kokon johdolla esitti näkemyksensä 21.3.2012 järjestetyssä Uudenmaan kuulemistilaisuudessa. KUUMA-hallitus vaati yhteistuumin metropolialueelle omaa ratkaisua. Se tarvittiin Helsingin seudun maankäyttö-, asuminen-, liikenne- ja ympäristöyhteistyön tehostamiseksi, segregaaation ehkäisemiseksi sekä päätöksenteon selkiyttämiseksi. Kuntien pakkoliitoksia ei hyväksytty. Niiden sijaan haluttiin olla mukana hakemassa faktoihin perustuvia tulevaisuuden ratkaisuja yhdessä kaikkien seudun kuntien ja valtion kanssa.

Kuulemisten jälkeen, heinäkuussa valtiovarainministeriö ja ympäristöministeriö päättivät käynnistää metropolialueen esiselvityksen kuntien ja valtion yhteistyönä. Esiselvityksen johtoryhmään nimettiin pääkaupunkiseudun kaupunginjohtajat ja KUUMA-kuntien edustajana komission puheenjohtaja, Hyvinkään kaupunginjohtaja Raimo Lahti. Ryhmää johti hallinto- ja kuntaministeri Henna Virkkunen. Varapuheenjohtaja oli asunto- ja viestintäministeri Krista Kiuru. Esiselvitystä tekemään palkattiin kuusi selvityshenkilöä, joiden loppuraportti julkaistaan maaliskuussa 2013. Loppuraportissa ehdotetaan sekä metropolihallintoa että kuntarakenteen muutoksia.

Valtion ja Helsingin seudun MAL-yhteistyötä lujittamaan solmittiin kesäkuussa aiesopimus. Siinä valtio sitoutui mm. sopimuksen mukaisten liikennehankkeiden rahoittamiseen sekä omistamiensa, asuntotuotantoon soveltuvien maiden luovuttamiseen kunnille kohtuulliseen hintaan. Kunnat sitoutuivat mm. luomaan edellytykset yhteensä 12 000 - 13 000 asunnon vuosittaista tuotantoa varten. KUUMA-kuntien osalta 10 % asuntotuotantotavoitteesta voi olla asumisoikeusasuntoja ja 10 % ARA-vuokra-asuntoja, jos kunnat selvittävät sitovan yhteistyön käynnistämisen tai yhteisen toimijan perustamisen sosiaalisen vuokra-asuntotuotannon turvaamiseksi sekä sitoutuvat selvityksen pohjalta toimenpiteisiin. Pääkaupunkiseudun osalta ARA-vuokra-asuntotavoite oli 20 %. KUUMA-kunnat valmistelivat MAL-aiesopimusta yhdessä ja osallistuvat yksissätuumin myös sen seurantaan.

MAL-aiesopimuksen seurannan helpottamiseksi KUUMA-seutu käynnisti yhdessä Uudenmaan liiton kanssa Maakunnan tietovarannot -hankkeen, jossa hyödynnetään aiempaa KUUMA-paikkatietokehittämistä ja luodaan paikkatietopohjainen aiesopimuksen seurantajärjestelmä.

Aiesopimuksen mukaisesti KUUMA-seutu käynnisti myös selvityksen sosiaalisen vuokra-asuntotuotannon turvaamiseksi. Selvityshenkilöksi valittiin Teija Ojankoski. Selvitys valmistuu vuoden 2013 aikana.

Aiesopimuksen todettiin, että Helsingin seudun kunnat valmistelevat yhdessä seudullisen maankäytön suunnitelman. Tavoitteena oli, että aiesopimuksen jälkeisessä sopimuksessa maankäyttö ja liikennejärjestelmä perustuvat Helsingin seudulla yhteiseen seudulliseen maankäytön suunnitelmaan ja siihen liittyvään liikennejärjestelmäsuunnitelmaan. KUUMA-seutu valmistautui tähän työhön omalla KUUMA-kehityskuvallaan, jonka KUUMA-hallitus 24.10.2012 hyväksyi.

Uuden Helsingin seudun liikennejärjestelmätyön valmistelusta sovittiin ja työ käynnistyi syksyllä. HSL-jäsenkunnat maksavat oman osuutensa HSL:n jäsenmaksussa. Muiden kuntien osuus yhteensä vuosina 2013-2015 on 484 000 euroa.

Hallitusohjelman mukaisesti samaan aikaan oli käynnissä, osana kuntauudistusta, myös sote-uudistus. Palvelurakenteen uudistamiseksi oli tarkoitus säätää sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä, rahoitusta, kehittämistä ja valvontaa koskeva laki. Lakia valmisteltiin työryhmässä, jonka määräaika päättyi 31.12.2012. Sosiaali- ja terveysministeriö järjesti 4.5.2012 Etelä-Suomen kuulemistilaisuuden, johon KUUMA-seudulta pyydettiin puheenvuoro. Sote-neuvottelukunnan puheenjohtaja, Hyvinkään sote-johtaja Aino Eerola linjasi tilaisuudessa, että HUS-alueelle tarvitaan oma ratkaisunsa. KUUMA-kuntien kaltaisten vahvojen peruskuntien sekä vapaaehtoisen yhteistoiminnan tulee olla uudistuksen lähtökohtia. Jos sote-alueita kuitenkin muodostuisi, tulisi niiden syntyä toiminnallisten kokonaisuuksien pohjalta ja olla esimerkiksi Hyvinkään sairaanhoitoalueen kokoisia. Palvelutuotannon päätöksentekoon toivottiin asiantuntijoita. Hallituksen sote-selvitys jatkui siten, että varsinaisen työryhmän tueksi asetettiin joulukuussa alueelliset selvityshenkilöt. Heidän työnsä valmistuu 28.2.2013.

Samanaikaisesti valtion asettamissa eri ryhmissä valmisteltiin kuntarakennelakia, kuntalakia ja kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistamista.

Valtion kanssa toteutettavan metropolipolitiikan lisäksi KUUMA-seutu osallistui Helsingin seudun kuntien keskinäiseen yhteistyöhön: Helsingin seudun yhteistyökokoukseen, kuntajohtajien valmistelukuntaan sekä MAL-neuvottelukuntaan ja -jaostoon. Yhteisesti käsitellyt asiat liittyivät edellä mainittuihin metropolipolitiikan asioihin sekä mm. Uudenmaan liiton toimielinten edustuksellisuuteen. Lisäksi valmisteltiin ja hyväksyttiin metropolialueen kilpailukykystrategia.

Uudenmaan liiton organisoima kehystoimikunta laajeni Uudenmaan kuntajohtajakokoukseksi. Käsiteltyjä teemoja olivat mm. liiton perussopimus ja erityisesti sen toimielinten edustuksellisuus sekä maakuntakaava, jonka hyväksyminen siirtyi kaupan ratkaisun takia keväälle 2013. KUUMA-seudun lausunnoissa kiinnitettiin huomiota erityisesti vähittäiskauppojen suuryksikköjen mitoittamiseen KUUMA-alueella, lentoradan linjaukseen sekä asemanseutuja koskeviin määräyksiin.

KUUMA-yhteistyön koordinointiin ja edunvalvontaan liittyviä muita toimenpiteitä olivat muun muassa erilaisten edunvalvontatilaisuuksien järjestäminen (alueen kansanedustajat, eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta), kokousten ja seminaarien järjestäminen (vuosittainen elinkeinopäivä yhdessä Uudenmaan yrittäjien ja Helsingin seudun kauppakamarin kanssa), KUUMA-työryhmien keskinäisen yhteistyön kehittäminen, sidosryhmäyhteistyö sekä viestintä ja tiedottaminen.

Vuoden 2012 aikana julkaistiin seuraavat tiedotteet:

- Teknologiateollisuuden kasvua ja kansainvälistymistä tuettava (18.12.2012)
- KUUMA-kuntien ilmastotyö etenee (30.11.2012)
- Elintarvikeketjun yhteistyöstä kasvuun (15.11.2012)
- Helsingin seudun ilmastopalkintokilpailu (12.12.2012)
- Helsingin seudun kehyskunnat selvittävät keinot vuokra-asuntotuotannon lisäämiseksi (9.11.2012)
- Keski-Uudenmaan elinkeinopäivä (2.11.2012)
- Klaukkalantie, Keravantie, Järvenpään poikkitie ja Tuusulan Koskenmäen kiertoliittymä vaarassa jäädä ilman rahoitusta (3.10.2012)

- Tule mukaan Metropolijuna -tapahtumaan (11.9.2012)
- KUUMA-kunnat luovat tulevaisuuden oppimisympäristöä kouluihin (6.6.2012)
- Helsingin seudun kehyskunnat: Metropolialueelle tarvitaan oma ratkaisu (21.3.2012)
- Mäntsälä kakkoseksi Uudenmaan yrittäjien arvioissa (22.2.2012)
- KUUMA-kuntien toinen ilmastokatsaus on ilmestynyt (3.1.2012).

Lisäksi lähetettiin tärkeimmille sidosryhmille ja yhteistyökumppaneille viisi sähköistä KUUMA-utiskirjettä. KUUMA-seudun internet-sivut ja visuaalinen ilme päivitettiin.

KUUMAn yhteiset omistajapolitiikan menettelytavat uudistettiin. Vastuu nimettyjen yhteisöjen operatiivisesta omistajapolitiikasta siirtyi KUUMA-työryhmille. Merkittävässä asioissa päätökset määrättiin tuotavaksi KUUMA-komission ja KUUMA-hallituksen käsiteltäviksi. Yhteisellä kannanmuodostamisella tavoitellaan parempaa vaikuttavuutta kuntien omistamissa yhteisöissä.

Seutukokeilun päättymisestä annetun lain siirtymäsäädöksen voimassaolo päättyi 31.12.2012. KUUMA-hallitus esitti lokakuussa kunnille uudeksi organisaatiomuodoksi ensisijaisesti rekisteröityä yhdistystä ja toissijaisesti isäntäkuntamallilla toimivaa liikelaitosta. Verottajan ennakkopäätöksen mukaan yhdistyksenä KUUMA-seutua ei hyväksytty arvonlisäverovelvolliseksi. Yhdistysmuotoisesta KUUMASTA olisi aiheutunut noin 100 000 euron ylimääräiset kulut vuosittain. Näin ollen KUUMA-seudusta tuli valtuustojen joulukuisilla päätöksillä liikelaitos 1.1.2013 alkaen ja isäntäkunnaksi valittiin Kerava.

Menneen valtuustokauden KUUMA-yhteistyön arviointi kilpailutettiin. Työn voitti Helsingin yliopiston koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia. Arviointi valmistuu vuoden 2013 alussa.

Lisätietoja: yhteistyöjohtaja Johanna Viita, johanna.viita(at)kuuma.fi.

5.1.2 Metropolijuna

Metropolijuna oli kaikkien aikojen suurin Suomessa järjestetty metropolitapahtuma. Metropolijuna kuului MetropoliaAreena-tapahtumasarjaan. Tapahtuma järjestettiin liikkuvassa junassa, joka kyyditti alueen keskeisimpiä päättäjiä ja vaikuttajia reitillä Helsinki - Lahti - Kerava. Matkan aikana puhuttiin konduktöörin kuulutusluurin välityksellä kuntavaalisyksyn kiinnostavista asioista.

Kuva: Susan Mykrä

Keravan rautatieasema oli Metropolijunan pääte-pysäkki. Ohjelmaa kaupunkilaisille oli tarjolla pitkin päivää alkaen MTV3:n Huomenta Suomi -lähetyksestä, joka televisioitiin suorana asemalta. Lounastanssit kutsuivat ihmisiä liikkumaan heti aamupäivällä. Iltapäivällä oli viihdettä ja kiinnostavaa keskustelua KUUMA-seudulle tärkeistä teemoista kuten yrittäjyydestä ja ekotehokkaasta pientaloasumisesta. Hyvinkään vuoden 2013 asuntomessut olivat hyvin esillä. Koko päivä huipentui yhteiskunnallisen keskustelun ja musiikin kotimaiseen ykkösketjuun: MTV3:n suorana lähetyksenä televisioimaan Kuntavaalien 2012 aloitusstarttiin eli puolueiden puheenjohtajatenttiin sekä Palefacen ja Räjätävän nyrkin konserttiin.

Lisätietoja: liiketoimintajohtaja Annukka Lehtonen, annukka.lehtonen(at)hyvinkaa.fi

5.1.3 YES-keskus

YES-keskus edisti yrittäjyyskasvatusta KUUMA-alueella kahden hankkeen avulla. YES goes to lukio-hankeessa oli mukana Järvenpään, Hyvinkään, Keravan, Mäntsälän ja Tuusulan lukiot. Hanke käynnistyi keväällä ja sille saatiin oma projektipäällikkö. Kaikkien osallistuvien kuntien sivistystoimet ja rehtorit informoitiin hankkeesta YES-infoilla, syventävillä asiantuntijakoulutuksilla sekä koulu-yritysyhteistyöllä eri muodoissaan. Vuoden aikana toteutettiin puolen päivän Veso-koulutukset Hyvinkäällä ja Keravalla sekä järjestettiin asiantuntijakoulutus ja ope-yrittäjätreffit Järvenpäässä ja Keravalla.

Uudenmaan liiton Yrittäjyyskasvatustyöryhmät-hanke aktivoi kuntia yrittäjyyskasvatustyöhön. Vuoden aikana perustettiin uudet yrittäjyyskasvatustyöryhmät Hyvinkäälle, Järvenpäähän ja Pornaisiin. Lisäksi järjestettiin neljät ope-yrittäjätreffit sekä yhteensä 13 erilaista koulutusta alueen opettajille.

KUUMA-kuntien kehittämisjohtajat ja sivistystoimenjohtajat järjestivät yhteisen yrittäjyyskasvatusilta-päivän 29.11.2012. Tilaisuudessa kuultiin käytännön esimerkkejä yrittäjyyskasvatuksen edistämisestä muualla Suomessa.

YES-keskuksen toiminnasta KUUMA-kuntien alueella vastasi Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda.

Lisätietoja: projektipäällikkö Mirja Ahvenainen, mirja.ahvenainen(at)keuda.fi ja kasvatus- ja sivistystoimen johtaja Pentti Halonen, pentti.halonen(at)hyvinkaa.fi

5.1.4 Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman 2011 jatkotyöt

Keväällä 2011 hyväksytyä Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmaa (HLJ 2011) toteutettiin erilaisin hankkein kuten pyöräilyn seutureittiselvityksellä ja liikenneturvallisuusstrategialla. Lisäksi käynnistettiin liikennejärjestelmäsuunnitelman seuranta sekä seuraavan suunnitelman laatiminen.

HLJ -jatkotöistä vastasi Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), jonka johtamiin työryhmiin KUUMA-liikenneryhmän jäsenet osallistuivat yhtenäisesti. HSL-jäsenkuntien maksuosuudet jatko-työhön ja sen eri alaprojekteihin toteutuivat HSL:n jäsenmaksun kautta. Muiden KUUMA-kuntien

maksuosuudet sisältyivät KUUMA-seudun maksuosuuksiin, ja ne maksettiin HSL:lle toteutuneen toiminnan mukaan.

KUHA-hankkeet

Pienet kustannustehokkaat (KUHA-) liikennehankkeet olivat HLJ 2011-suunnitelman ensimmäinen kärkihanke. MAL-aiesopimus ja liikennepoliittinen selonteko muodostivat reunaehdot hankkeiden ohjelmoinnille vuosina 2014 ja 2015. Niiden mukaisesti

- hankkeiden rahoitus on yhteensä 15 miljoonaa euroa vuodessa
- valtio ja kunnat osallistuvat KUHA-hankekokonaisuuden toteuttamiseen keskimäärin yhtä suurilla rahoitusosuuksilla
- valtion KUHA-määrärahoista pyritään osoittamaan puolet pääkaupunkiseudulle ja puolet KUUMA-kuntiin
- toimenpiteet suunnataan niin, että ne parantavat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä.

KUUMA-kuntien osalta viimeksi mainittu liikennepoliittisen selonteon linjaus osoittautui hankalaksi, sillä kasvavissa kunnissa tärkein rahoituskriteeri olisi ollut maankäytön kehittämisen edistäminen. Esimerkiksi Klaukkalantien parantaminen Nurmijärvellä, Poikkien parantaminen Järvenpäässä, Keravantienvien parantaminen Keravalla sekä Koskenmäen kiertoliittymä Tuusulassa uhkasivat jäädä linjauksen takia rahoitta.

HSL:n KUHA-työryhmä laati KUHA-hankekokonaisuuden toteuttamisohjelman kaudelle 2013–2016. KUHA-hankkeiden vertailtavuutta parannettiin täsmentämällä ja yhtenäistämällä aiemmin asetettuja arviointikriteerejä. KUUMA-liikenneryhmä osallistui HSL:n työryhmätyöskentelyyn ja päivitti omalta osaltaan KUHA-hankelista.

Jalankulun ja pyöräilyn seuranta

Helsingin seudun pääpyöräilyverkko ja pyöräilyn laatukäytävät määriteltiin. Seutureitit ja laatukäytävät sisältävä pyöräilyn tavoiteverkko laadittiin vuodelle 2020.

Helsingin seudun liikenneturvallisuusstrategia

Liikenneturvallisuusstrategia valmistui. Työssä asetettiin tavoite vuodelle 2020 ja muodostettiin seudullisen liikenneturvallisuustyön toimintamalli. Samanaikaisesti Helsingin seudun liikenneturvallisuusstrategian kanssa valmisteltiin Uudenmaan ELY-keskuksen liikenneturvallisuussuunnitelmaa.

Liikennelaskentojen koordinointi

Seurattiin ajankohtaisia liikennelaskentoihin ja -tutkimuksiin liittyviä asioita. Koordinoitiin sekä pääkaupunkiseudun neljän kunnan että Helsingin seudun 14 kunnan liikennemääräkartan valmistelua. Liityntäpysäköintilaskentojen ohjeistus päivitettiin keskustelujen perusteella ja sovittiin, että sitä ryhdytään soveltamaan kentällä seuraavissa laskennoissa.

Liityntäpysäköinnin seuranta

Helsingin seudulle valmisteltiin yhteinen tahtotila liityntäpysäköinnin kehittämiseksi sekä tahtotilaan tähtäävä strategia. Työ sisältää myös liityntäpysäköintipaikkojen lisäämisen toteuttamisohjelman sekä muita liityntäpysäköinnin osa-alueita kehittävästä toimenpideohjelmasta.

KUUMA-liikenneryhmä tutustui Keravan liityntäpysäköintitutkimukseen. Liityntäpysäköinti nostettiin yhdeksi liikenneryhmän pääteemaksi vuoden 2013 toiminnassa.

Joukkoliikennestrategia

HSL:n työryhmä järjestäytyi ja valmistautui HLJ-seurantaan HLJ 2011 -suunnitelman pohjalta. Lisäksi keskusteltiin ryhmän roolista käynnistyvässä HLJ 2015 -suunnitelman valmistelussa.

Liikkumisen ohjaus

Seurattiin ja keskusteltiin Liikenneviraston vetämästä ja Motivan koordinoimasta valtakunnallisesta liikkumisen ohjaustyöstä, HSL:n liikkumisen ohjauksen toiminnasta, Uudenmaan Ely-keskuksen liikenteen hallinnan kärkihankkeista, HLJ 2011:n seurannasta liikkumisen ohjauksen ja liikenteen hallinnan näkökulmasta sekä HLJ 2015:n valmistelusta. Lisäksi käytiin läpi muita eri tahojen ajankohtaisia liikkumisen ohjaukseen ja liikenteen hallintaan liittyviä asioita.

Yhteiskäyttöautoprojekti

Hankkeessa määriteltiin, mitä ovat yhteiskäyttöauto ja siihen liittyvät palvelut. Lisäksi määriteltiin edistämistoimenpiteitä autojen yhteiskäytön ja yhteiskäyttöautopalveluiden lisäämiseksi.

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2015

Seuraavan HLJ-suunnitelman painopiste on strategisuuden ja vaikuttavuuden vahvistamisessa. Tavoitteena on konkretisoida paremmin, mitä kehittämistoimenpiteitä kannattaa ja tulee tehdä tavoitteet ja rahoitusmahdollisuudet huomioiden. HLJ 2015 ohjelmoidaan ja valmistellaan kiinteässä yhteistyössä MAL-aiesopimukseen kirjatun seudullisen maankäytön suunnitelman kanssa.

HLJ 2015:n laadinta käynnistyi syksyllä. HSL:n hallitus hyväksyi HLJ 2015:n puiteohjelman. KUUMAn ei-HSL-jäsenkunnat päättivät osallistumisesta työhön kunnittain, ja niiden maksuosuudet sisällytettiin vuosien 2013-2015 talousarvioihin. KUUMA-seudun roolina on KUUMA-yhteistyön koordinointi ja asian yhtenäisen käsittelyn varmistaminen. Kyseisten KUUMA-kuntien maksuosuus valmistelutyöstä on yhteensä 484 000 euroa.

Lisätietoja: liikenneinsinööri Kimmo Kiuru, kimmo.kiuru(at)hyvinkaa.fi

5.1.5 KUUMA-liikenneyhteistyö

Tavoitteena oli päivittää KUUMAn omat liikenteen kärkihankkeet HLJ 2011-päätös huomioiden sekä kehittää kuntien henkilökuljetuksia, pysäköintiä ja pysäköinnin valvontaa sekä joukkoliikenteen järjestelmää, palvelutasoa ja informaatiota. Merkittävä osa liikenne-edunvalvontaa oli kehittää hyvää yhteistyötä Helsingin seudun liikennetoimijoihin.

KUUMA-kuntien omat liikennehankkeet päivitettiin jo vuonna 2011 osana Helsingin seudun liikennejärjestelmätyötä. Kärkihankkeita olivat ns. KUHA-hankkeet, pääradan kehittäminen sekä Klaukkalan ja Hyrylän ohikulkutiet. Hankkeiden toteutumista ohjaa MAL-aiesopimus ja liikennepoliittinen selonte-ko.

Pysäköinnin kehittämisen osalta liikenneryhmä teki kunnille esityksen valvonnan kehittämisestä syksyllä 2011. Vastausten perusteella todettiin vuonna 2012, että kaikissa KUUMA-kunnissa ei ole halukkuutta kunnalliseen pysäköinninvalvontaan. Yhteistyötä voisi kehittää lähinnä Järvenpään, Keravan ja Tuusulan kesken. Valmistelua jatkettiin kartoittamalla kuntakeskusten nykyiset pysäköintipaikat.

Joukkoliikenteeseen liittyen seurattiin HSL:n toimesta laadittavaa liikenteen hoitotapaselvitystä Kirkkonummelle ja Sipooseen sekä Uudenmaan ELY-keskuksen ja Nurmijärven kunnan käyttöoikeussopimuspalvelutyötä Nurmijärvellä. Lisäksi Hyvinkää esitteli käyttöönottamiansa nopeusnäyttötaulujen toimintaperiaatetta ja ensimmäisiä mittaustuloksia.

Osallistuttiin KUUMAn valmistelutyöhön valtion ja Helsingin seudun kuntien MAL-aiesopimusneuvotteluissa. Sopimuksen synnyttyä osallistuttiin sen seurantajärjestelmän luomiseen.

Osallistuttiin Helsingin seudun liikenneneuvottelukunnan työhön yhteistyössä yhteistyöjohtajan kanssa. Neuvottelukunta muuttui vuodenvaihteessa 2012-2013 Helsingin seudun maankäytön ja liikenteen neuvottelukunnaksi.

Osallistuttiin KUUMA-kehityskuvan laadintaan tuomalla suunnittelutyöhön liikenteeseen liittyviä näkökulmia ja hankkeita eri seminaareissa, kokouksissa ja aktiivisella yhteydenpidolla.

Osallistuttiin KUUMA-ilmasto-ohjelman toteuttamiseen tarjoamalla siihen asiantuntemusta liikenneasioissa.

Liikenneyhteistyöhön ostettiin asiantuntijapalvelua Kyösti Ronkaiselta, Rovalin Oy:lta 31.8.2012 asti. Tämän jälkeen päädyttiin esittämään KUUMA-seudun yhteisen liikennesuunnittelijan rekrytointia, mikä hyväksyttiin vuoden 2013 toiminta- ja talousarvion yhteydessä.

Lisätietoja: liikenneinsinööri Kimmo Kiuru, kimmo.kiuru(at)hyvinkaa.fi

5.2 KUUMA-pientaloasuminen 2012

Rahoitushakemuksen mukainen talousarvio oli yhteensä 75 000 euroa, josta kuntien osuus oli 37 500 euroa ja maakunnan kehittämISRahan osuus 37 500 euroa. Hanke toteutui ajalla 1.1.–31.12.2012. Hankkeeseen osallistuivat kaikki KUUMA-kunnat.	
Tulot yhteensä 1.1.–31.12.2012	74 953,45
• kunnat	37 476,72
• maakunnan kehittämISRaha	37 476,73
Menot yhteensä 1.1.–31.12.2011	74 953,45

Kyseessä oli kolmevuotinen, aiempina vuosina KOKO-ohjelmalla rahoitettu hanke, jonka jokainen vuosi oli teknisesti oma hankkeensa. Vuonna 2012 toteutui hankkeen viimeinen vaihe.

Koko hankkeen tavoitteena oli kehittää yhdyskuntarakennetta eheyttävää, ekotehokkuuteen perustuvaa, laadukasta ja vetovoimaista pientaloasumista. Hankkeessa haluttiin luoda kriteerit, suunniteluperiaatteet ja toteutusmallit tavanomaista pientaloasumista selvästi ekotehokkaammille pientaloalueille. Kriteerit haluttiin mukaan kuntien päätöksentekoon. Hanke saatiin osaksi metropolialueen kilpailukyvyn vahvistamisen aiesopimusta.

Vuonna 2012 pientaloalueiden esimerkkikohteiden arviointiin kehitettiin työkalu. Arviointiin otettiin mukaan tekijöitä, joiden katsottiin vaikuttavan merkittävimmin ekotehokkuuteen ja yhdyskuntarakenteen eheytymiseen sekä elinympäristön laadun kokemiseen ja joita oli mahdollista arvioida kaavamateriaalin ja muun julkisesti saatavilla olevan aineiston perusteella. Arviointityökalun avulla alueet saatiin erottumaan toisistaan ekotehokkuudessa.

Hankkeen tärkeimpänä tuloksena syntyi kuvaus ekotehokkaan pientaloasumisen keskeisimmistä tekijöistä. Tekijät kuvattiin "laatukorteilla" (ks. kuva). Korteja voidaan jatkossa käyttää suunnittelun apuvälineenä sekä suunnitelmien tai alueiden arvioinnissa.

Ekotehokkaan pientaloasumisen keskeisimmiksi tekijöiksi muodostui:

- rakennusten ekotehokkuus, aluetason ominaisuudet, lähiympäristön toteutuksen laatu sekä laadun ohjaaminen hallinnon eri tasoilla (19 laatukorttia)
- kunnan mennyt kehitys ja tulevaisuuden näkymät, mm. väestöennuste ja tonttivaranto (yksi laatukortti).

Kunkin KUUMA-kunnan esimerkkialueesta, ekotehokkaasta pientaloalueesta tehtiin oma laatukorttinsa eli yhteensä esimerkkialueita kuvattiin kymmenellä kortilla. Kortit julkaistiin hankesivuilla: www.kuuma-laatuasuminen.net

Hankkeen viestintä tukeutui hankkeen verkkosivuihin ja tiedotteisiin. Nettisivuille laitettiin muun muassa hankkeen kuvaus, seminaariesitykset, videotaltioinnit sekä toimijoiden yhteystiedot. Korttien ja raporttien lisäksi hankkeen tuloksista laadittiin sähköinen esite. Hanketta esiteltiin myös Metropolijuna-tapahtumassa Keravalla 13.9.2012.

Hankkeen päätöseseminaari pidettiin 8.11.2012. Hankkeeseen oli aiemmin sisällynyt eri osapuolille järjestettyjä seminaareja ja opintomatkoja, työpajatyöskentelyä, kirjallisuuskatsauksia ja tutkimusta. Hankkeen tuloksia on tarkoitus hyödyntää ja niistä levitetään tietoa myös jatkossa. Koordinoivana konsulttina toimi Eriksson Arkkitehdit Oy.

Lisätietoja: kaupunginarkkitehti Ilkka Holmila, [ilkka.holmila\(at\)jarvenpaa.fi](mailto:ilkka.holmila(at)jarvenpaa.fi)

5.3 KUUMAN KOKO 2011

Rahoitushakemuksen mukainen talousarvio oli yhteensä 230 000 euroa, josta kuntien osuus oli 115 000 euroa (50 %) ja maakunnan kehittämISRahan osuus 115 000 euroa (50 %). Hanke toteutui ajalla 1.1.2011–31.12.2012. Hankkeeseen osallistuivat kaikki KUUMA-kunnat.

Vuoden 2011 toteuma oli 116 715,58 euroa ja vuoden 2012 toteuma oli 124 788,44 euroa. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat siis 241 504,02 euroa. Hankkeen talousarvio ylittyi 11 504,02 eurolla, joka katettiin vuoden 2012 kuntarahoituksella.

Tulot yhteensä 1.1.–31.12.2012	124 788,44
• kunnat (vuonna 2011 saatuja ennakoita)	56 642,21
• kunnat (vuoden 2012 kuntarahoitusta)	11 504,02
• maakunnan kehittämISRaha	56 642,21
Menot yhteensä 1.1.–31.12.2012	124 788,44

5.3.1 Elinkeinoyhteistyön kehittäminen

Tavoitteena oli valmistella pääkaupunkiseudun kanssa metropolialueen eli Helsingin seudun 14 kunnan yhteinen kilpailukykystrategia.

Strategian laatiminen käynnistyi joulukuussa 2011. KUUMAN KOKO 2011 -hankkeeseen sisältyvä elinkeinoyhteistyön määräraha päätettiin tätä ennen yhteistyössä rahoittajan eli Uudenmaan liiton kanssa kohdistaa tähän työhön.

Kilpailukykystrategia hyväksyttiin Helsingin seudun kuntajohtajien kokouksessa 20.12.2012. Se sai nimekseen "Elinvoimainen metropoli: tulevaisuudentekijät 2025". Strategian tavoitteena on kansainvälisesti kilpailukykyinen innovatiivisen liiketoiminnan ja hyvän elämisen metropolialue. Lähtökohtina ovat yritystoiminnan kasvu sekä asukkaiden hyvinvoinnista huolehtiminen.

Strategia kiteytyy kolmeen painopisteeseen:

1. saavutettavuus ja sujuvuus
2. kokeilevuus ja sallivuus
3. hyvinvointi ja kestävyys.

Saavutettavuudella ja sujuvuudella tarkoitetaan sekä hyvää fyysistä saavutettavuutta, joka on elinehto menestyvälle yritystoiminnalle, että asioiden mutkattomuutta ja matalaa byrokratiaa. Kokeilevuus ja sallivuus ovat julkisen sektorin ja yritysten uudistumisen edellytyksiä. Käyttäjälähtöisyys, muotoilun ja muun luovan osaamisen hyödyntäminen, älykkään kaupungin rakentaminen ja kokeilualustojen luominen edistävät nopean kokeilemisen kulttuuria, jossa epäonnistumiset sallitaan. Hyvinvoinnin ja kestävyden edistäminen tarjoaa tulevaisuudessa merkittäviä liiketoimintamahdollisuuksia, joita hyödyntämällä metropolialue voi paitsi lisätä asukkaiden onnellisuutta ja ympäristön hyvinvointia, myös vahvistaa kilpailukykyään ja edistää yritysten kasvua.

Strategian rakennettiin ohjausryhmän kokousten ja alueen toimijoille järjestettyjen työpajojen vuoropuheluna. Työpajoja järjestettiin kolme kappaletta, ja niihin osallistui yhteensä noin sata henkilöä. Keskeistä oli yhteisen tahtotilan hakeminen, mikä on edellytyksenä alueen toimijoiden sitoutumiseksi strategian toteuttamiseen.

KUUMA-kuntien painotukset liittyivät

- teknologiateollisuuden pk-yritysten uudistumiseen, kasvuun ja kansainvälistymiseen
- elintarvikeketjun kehittämiseen sekä
- logistiikkaan.

Kuntien lisäksi valmisteluun osallistuivat teknologiateollisuuden osalta Techvilla Oy sekä elintarvikeketjun kehittämisen osalta mm. Helsinki Business and Science Park Oy.

Metropolialueen kilpailukykystrategia toimii valtion ja metropolialueen kuntien yhteistyön pohjana. Sen toteuttamisen välineitä ovat muun muassa metropolialuetta koskevat hallitusohjelmatavoitteet, metropolialueen ja valtion välille solmittava kilpailukyky-/kasvusopimus sekä vuonna 2014 käynnistetty Innovaatiiviset kaupungit -ohjelma (INKA).

Lisätietoja: liiketoimintajohtaja Annukka Lehtonen, annukka.lehtonen(at)hyvinkaa.fi ja yhteistyöjohtaja Johanna Viita, johanna.viita(at)kuuma.fi

5.3.2 Raja-alueiden kehittäminen

Tavoitteena oli päivittää ja laajentaa aiempi KUUMA-kehityskuva koskemaan kaikkia 10 jäsenkuntaa.

Kehityskuva hyväksyttiin KUUMA-hallituksen kokouksessa 24.10.2012. Kehityskuva syvensi aiemmin valmistunutta Helsingin seudun 14 kunnan Rajaton Metropolin -puheenvuoroa. Lisäksi se pohjusti MAL-aiesopimukseen kirjatun Helsingin seudun yhteisen maankäyttösuunnitelman laatimista. KUUMA-kuntien muodostamaa aluetta käsiteltiin kehityskuvassa osana Helsingin seutua elinvoimaisena, kilpailukykyisenä ja omaleimaisena toimintaympäristönä.

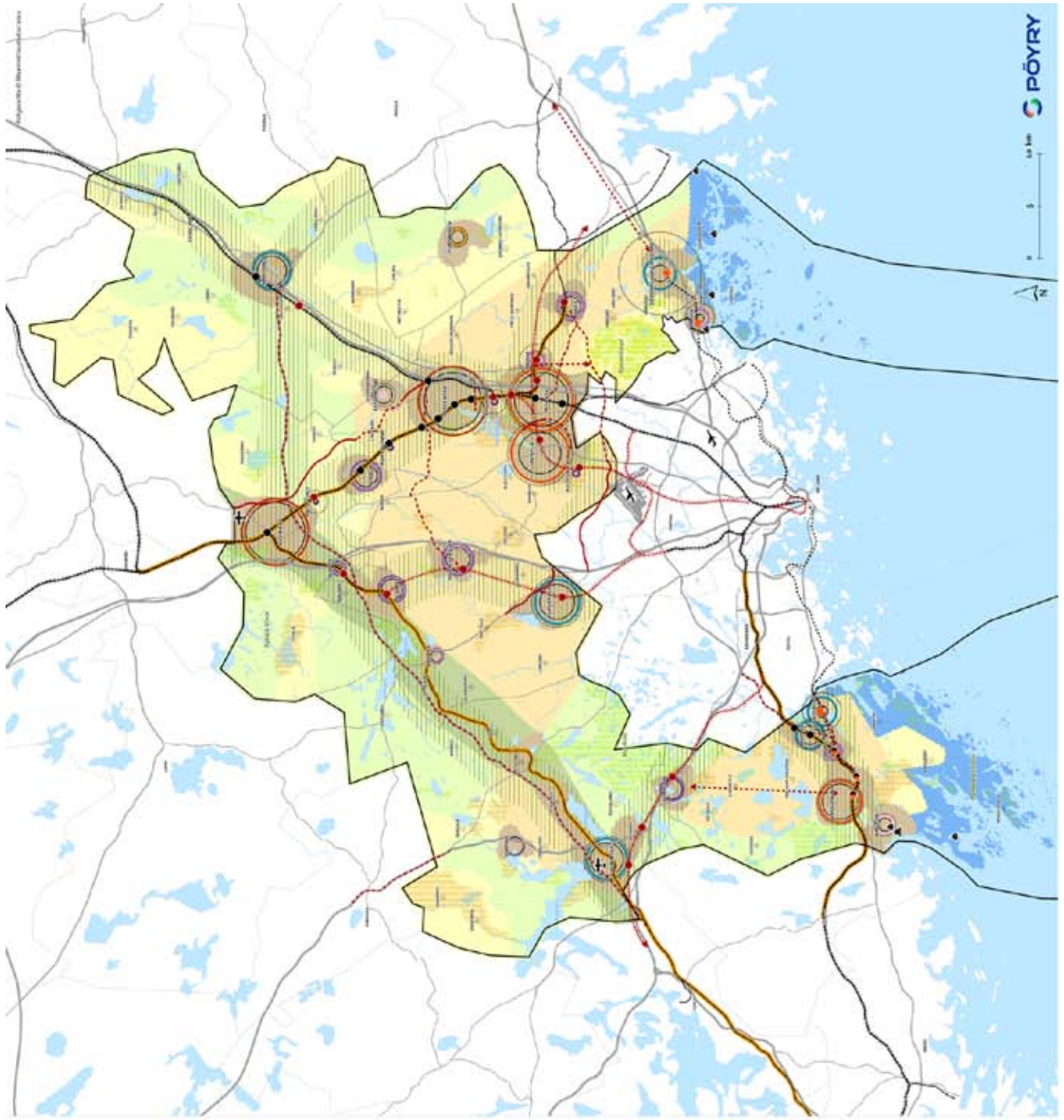
Kehityskuva esiteltiin kartoilla (ks. kehityskuvat s. 20-21). Ensimmäisessä kartassa kuvattiin KUUMA-alueen vyöhykkeisyys sekä keskusten luonne ja kehittämispotentiaali. Keskusten koko eli asukasluvu kuvattiin symbolein vuonna 2012, tavoitevuonna 2035 sekä kasvupotentiaali vuosina 2035-2050. Toisessa kartassa kuvattiin merkittävimmät asumisen ja elinkeinoelämän alueet.

Lisäksi Kehityskuva-aineistoon kuuluivat työn lähtökohtia, tavoitteita ja sisältöä esittelevä kalvosarja sekä mitoitusaulukko.

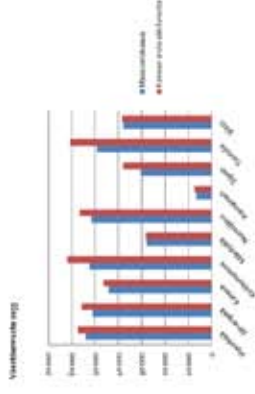
Kehityskuvassa sovitettiin ensimmäistä kertaa yhteen kymmenen KUUMA-kunnan kasvunäkymiä ja tavoitteita. Työ paransi merkittäväällä tavalla käsitystä kuntien ja niiden keskusten asemasta ja kehittämismahdollisuuksista Helsingin seudulla. Se myös vahvisti edellytyksiä KUUMA-näkemyksen viemiseksi MAL-aiesopimuksessa mainittuun, koko seudun yhteiseen maankäytön suunnitelmaan.

Valmistelun aikana työtä käsiteltiin KUUMA-hallituksen lisäksi KUUMA-komissiossa ja eri KUUMARYHMISSÄ. Lisäksi järjestettiin ryhmien asiantuntijoille ja luottamushenkilöille tarkoitettu seminaari 24.5.2012. Kuntien toimielimet antoivat lausuntoja tai vapaamuotoisia kommentteja kehityskuvaneuvottelusta syksyn 2012 aikana. Kehityskuvan valmistelua seurattiin myös Helsingin seudun MAL-neuvottelukunnassa. Kehityskuvatyön konsulttina toimi Pöyry.

Lisätietoja: kaavapäällikkö Kaija Hapuoja, kaija.hapuoja(at)tuusula.fi

- Katuväylät**
 Keskivertikaali 2025-2035
 Keskivertikaali 2035-2040
 Keskivertikaali 2040-2045
 Keskivertikaali 2045-2050
 Keskivertikaali 2050-2055
 Keskivertikaali 2055-2060
 Keskivertikaali 2060-2065
 Keskivertikaali 2065-2070
 Keskivertikaali 2070-2075
 Keskivertikaali 2075-2080
 Keskivertikaali 2080-2085
 Keskivertikaali 2085-2090
 Keskivertikaali 2090-2095
 Keskivertikaali 2095-2100
- Katuväylät**
 Keskivertikaali 2025-2035
 Keskivertikaali 2035-2040
 Keskivertikaali 2040-2045
 Keskivertikaali 2045-2050
 Keskivertikaali 2050-2055
 Keskivertikaali 2055-2060
 Keskivertikaali 2060-2065
 Keskivertikaali 2065-2070
 Keskivertikaali 2070-2075
 Keskivertikaali 2075-2080
 Keskivertikaali 2080-2085
 Keskivertikaali 2085-2090
 Keskivertikaali 2090-2095
 Keskivertikaali 2095-2100
- Katuväylät**
 Keskivertikaali 2025-2035
 Keskivertikaali 2035-2040
 Keskivertikaali 2040-2045
 Keskivertikaali 2045-2050
 Keskivertikaali 2050-2055
 Keskivertikaali 2055-2060
 Keskivertikaali 2060-2065
 Keskivertikaali 2065-2070
 Keskivertikaali 2070-2075
 Keskivertikaali 2075-2080
 Keskivertikaali 2080-2085
 Keskivertikaali 2085-2090
 Keskivertikaali 2090-2095
 Keskivertikaali 2095-2100
- Katuväylät**
 Keskivertikaali 2025-2035
 Keskivertikaali 2035-2040
 Keskivertikaali 2040-2045
 Keskivertikaali 2045-2050
 Keskivertikaali 2050-2055
 Keskivertikaali 2055-2060
 Keskivertikaali 2060-2065
 Keskivertikaali 2065-2070
 Keskivertikaali 2070-2075
 Keskivertikaali 2075-2080
 Keskivertikaali 2080-2085
 Keskivertikaali 2085-2090
 Keskivertikaali 2090-2095
 Keskivertikaali 2095-2100

31.10.2023
 KUUSAMALAISEN VYÖHYKEISETYYS
 SEKA KESKUSTEN LUONNE JA POTENTIAALI
 KUUSAMA-kuntien kehityskuva 2035

5.3.3 Strateginen ilmasto-ohjelma

KUUMA-hallituksessa vuonna 2010 hyväksytyn yhteisen ilmasto-ohjelman tavoitteena oli määritellä ilmastonmuutoksen hillintään alueelliset keinot, joilla rajoitetaan lisääntyviä kasvihuonekaasupäästöjä ja lisätään energiatehokkuutta sekä edistetään sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Ilmasto-ohjelman toteuttamisen tavoitteina vuonna 2012 olivat:

- kuntien ilmastotoimenpiteiden edistäminen ja koordinointi
- ilmastonmuutoksen sopeutumisohjelman laatiminen
- päästöjen ajantasainen seuranta
- tiedottaminen sekä erilaisten seminaarien ja tapahtumien järjestäminen
- energiatehokkuustyökalujen selvittäminen.

Kuntien energiatehokkuusryhmien ja energiavastaavien yhteistyöllä pyrittiin kuntien ja TEM:n välisten energiatehokkuussopimusten solmimiseen. Sopimuksella tavoitellaan 9 %:n energiansäästöä vuoteen 2016 mennessä. Sopimuksen olivat vuoden 2012 loppuun mennessä solmineet Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä ja Sipoo. Tuusula päätti solmia sopimuksen ja Pornainen teki sopimuksen solmimisesta periaatepäätöksen. Lisäksi Hyvinkäälle, Järvenpähän ja Kirkkonummelle perustettiin paikallinen energiatehokkuuden edistämisyhmä.

Kuntien yhteistä ilmastonmuutokseen sopeutumis suunnitelmaa valmisteltiin. Siitä pyydetyt lausunnot oli vuodenvaihteessa käsitelty, ja suunnitelma valmistuu maaliskuussa 2013.

Päästöjen ajantasaista seuranta kehitettiin hyödyntämällä CO2-palvelusivuja. Lisäksi valmisteltiin kuntien yhteisen päästölaskentatyökalun käyttöönottoa keväällä 2013.

Vuoden aikana julkaistiin yksi ilmastokatsaus, jossa esiteltiin ilmasto-ohjelman tavoitteiden toteutumista, käynnistettyjä hankkeita, vertailtiin kuntien toimenpiteitä ja esitettiin niistä hyviä esimerkkejä.

Projektsihteeri Marjatta Sihvo ja työnjohtaja Petri Heikkilä Pornaisista toteavat, että hyvin toteutettu jätehuolto tuottaa kunnalle selkeitä rahallisia säästöjä. Pornaisissa järjestettiin kuntakiinteistöjen jätehuolto kerralla kuntoon.

Energiatehokkuuteen liittyviä toimenpiteitä toteutettiin muiden hankkeiden avulla:

- Uudenmaan liiton koordinoimaan ”Uudenmaan energianeuvonnan tulevaisuus” -hankkeeseen liittyen järjestettiin rakennusvalvonnalle suunnattu tilaisuus energiatehokkuudesta ja -neuvonnasta.
- Keravan kaupungin ekotukihenkilöille järjestettiin täydennyskoulutusta yhteistyössä HSY:n kanssa. Koulutus liittyi vuonna 2013 käynnistyvään KUUMA-seudun Julkisten rakennusten energiatehokkuuden parantamishankkeeseen, jossa kuntien kiinteistöissä pyritään saavuttamaan 8 %:n energiansäästö mm. käytön ohjauksella.
- Kuntaliiton koordinoimassa Valtion ja kuntien ilmastokumppanuus -hankkeessa selvitettiin energiatehokkuustoimien kustannustehokkuutta ja valtion tulevia rahoitusmalleja kunnille.

Lisätietoja: ympäristöpäällikkö Tapio Reijonen, tapio.reijonen(at)tuusula.fi

5.4 KUUMAN KOKO-koordinointi 2011

Rahoitushakemuksen mukainen talousarvio oli yhteensä 202 000 euroa, josta kuntien osuus oli 101 000 euroa (50 %) ja maakunnan kehittämISRahan osuus 101 000 euroa (50 %). Hanke toteutui ajalla 1.1.2011–31.5.2012. Hankkeeseen osallistuivat kaikki KUUMA-kunnat.	
Vuoden 2011 toteuma oli 157 312,66 euroa ja vuoden 2012 toteuma oli 51 348,47 euroa. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat siis 208 661,13 euroa. Hankkeen talousarvio ylittyi 6 661,13 eurolla, joka katettiin vuoden 2012 kuntarahoituksella.	
Tulot yhteensä 1.1.–31.12.2012	51 348,47
• kunnat (vuonna 2011 saatuja ennakoita)	22 343,67
• kunnat (vuoden 2012 kuntarahoitusta)	6 661,13
• maakunnan kehittämISRaha	22 343,67
Menot yhteensä 1.1.–31.12.2012	51 348,47

Hanke toteutui pääosin vuonna 2011, ja siitä raportoitiin vuoden 2011 toimintakertomuksessa. Vuonna 2012 uusittiin KUUMA-seudun visuaalinen ilme ja nettisivut osoitteessa www.kuuma.fi.

5.5 Muu KUUMA-yhteistyö 2012

Seuraavat toimenpiteet toteuttivat KUUMA-seudun toimintasuunnitelmaa, mutta eivät edellyttäneet talousarvioon sisältyvää, erillistä määrärahaa.

5.5.1 Elinkeinoyhteistyö

Jatkettiin elintarvikeketjun kehittämistä yhteistyössä mm. Viikki Food Centren (Helsinki Business and Science Park Oy:n), Keuken, Keudan, Laurean, Hyrian ja TE-toimiston kanssa. Haastateltiin 20-30 elintarvikealan yritystä, järjestettiin työpaja ja verkostoitumistilaisuus. Valmisteltiin pk-yritysten tarpeiden pohjalta esitystä valtion ja Helsingin seudun kuntien väliseen kasvu-/kilpailukykysovimukseen sekä INKA-ohjelmaan.

Valmisteltiin yhdessä Techvilla Oy:n kanssa teknologiateollisuuden pk-yritysten uudistumiseen, kasvuun ja kansainvälistymiseen liittyvää esitystä valtion ja Helsingin seudun kasvu-/kilpailukykysovimukseen sekä INKA-ohjelmaan.

Uudenmaan Yrittäjät ry järjesti yhdessä KUUMAn ja erityisesti Hyvinkään kaupungin kanssa Uusimaa -viikon kilpailukypäivän 9.11.2012. Päivän aiheena oli ”Nuori Yrittäjyys”. Aiheen taustalla oli Euroopan unionin alueiden komitean päätös, jonka mukaan Uusimaa oli Euroopan yrittäjyysalue 2012 samaisella teemalla. Tapahtuma järjestettiin Hyvinkään kaupungintalolla.

Hyvien käytäntöjen jakaminen oli keskeisesti esillä elinkeinoyhteistyön kehittämisessä. Kukin kunta esitteli vuoden aikana oman elinkeinopoliittisen ohjelmansa tilan ja suunnitelmat. Niin ikään kartoitettiin kunkin KUUMA-kunnan elinkeinotoimen resurssit ja organisointi sekä selvitettiin, miten kunnat pitävät yhteyttä yrityksiin.

Asetettiin yritysrekisteri- ja asiakashallintaohjelmien työryhmä. Työryhmä selvitti kunnissa käytössä olevat ohjelmat sekä mahdollisuutta hankkia kaikille kunnille uusi, yhteinen ohjelma.

Myös yritysvaikutusten arviointiin kunnan päätöksenteossa asetettiin Nurmijärven johdolla työryhmä viemään asiaa yhteisesti eteenpäin.

Lisätietoja: liiketoimintajohtaja Annukka Lehtonen, annukka.lehtonen(at)hyvinkaa.fi sekä kasvu-/kilpailukysymykseen ja INKA-ohjelmaesitykseen liittyen yhteistyöjohtaja Johanna Viita, johanna.viita(at)kuuma.fi

5.5.2 Paikkatietoyhteistyö

KUUMA komissio totesi kesäkuussa, että jäsenkunnat eivät ole kovin kiinnostuneita paikkatietopurkin liiketoimintasuunnitelman toteuttamisesta sellaisenaan. Kuitenkin purkin hyödyntämiseen esim. MAL- aiesopimuksen seurantajärjestelmänä oli suhtauduttu positiivisesti. Kun Uudenmaan liitto oli ilmoittanut olevansa kiinnostunut toimimaan vähintään paikkatietopurkin liiketoimintasuunnitelman mukaisena koordinaattorina ja tutkivansa purkin soveltuvuutta MAL-seurantaan ja laajemminkin maakunnallisen tietovarantojärjestelmän pohjaksi, päätti komissio pyytää liitolta esitystä ja suunnitelmaa jatkotoimenpiteistä ja esitystä yhteistoiminnasta.

Uudenmaan liitto esitti syyskuussa KUUMA-komissiolle alustavan työsuunnitelman maakunnallisen tietovarannon rakentamiseksi. Tavoitteena oli rakentaa palvelu, jonka kautta voidaan tarkastella useiden eri toimittajien ja tiedontuottajien aineistoja yhden ruudun kautta. Työsuunnitelman mukaan maakunnallisen tietovarannon rakentaminen toteutettaisiin Uudenmaan liiton vetämänä. Yhteistyötä tehtäisiin seudullisten toimijoiden (kuten HSL, HSY) sekä Helsingin seudun kuntien (kuten KUUMA-tietohuoltoryhmä, Tieke) ja valtion toimijoiden kanssa. Palvelu voitaisiin laajentaa myöhemmin koko Uudellemaalle sekä muihin seudullisiin toimijoihin.

KUUMA-seutu varautui vuoden 2013 talousarviossaan Uudenmaan liiton suunnitelman mukaiseen kehittämistyöhön 5000 eurolla. Hankkeelle myönnettiin maakunnan kehittämisrahaa tammikuussa 2013.

Lisätietoja: kaupunginarkkitehti Ilkka Holmila, ilkka.holmila(at)jarvenpaa.fi

5.5.3 Tietopalveluyhteistyö

KUUMA-kunnilla ei ole riittävästi resursseja ylläpitää ja kehittää omia tietopalveluja, joten yhteistyö Helsingin seudun muiden kuntien, Helsingin kaupungin tietokeskuksen sekä Helsingin seudun ympäristö (HSY) -kuntayhtymän ja Uudenmaan liiton kanssa on erittäin tärkeää.

Helsingin seudun aluesarjat on Helsingin kaupungin Tietokeskuksen ylläpitämä tilastotietokanta. Aluesarjojen etuna on eri ilmiöiden aikasarjat. Aluesarjoja laajennettiin suunnitellusti vuonna 2012 asunto- ja rakennustietoihin sekä asuntokuntien tulotietoihin.

Muita toimenpiteitä olivat:

- Uudenmaan liiton Tietopalveluryhmän, HSY:n Rekisteriyhteistyöryhmän ja Helsingin Tiekien Seututietoryhmän ajankohtaiskatsaukset
- Ympäristöministeriön SADE/Rakennetun ympäristön ja asumisen palvelukokonaisuuden ajankoh-
taiskatsaukset
- SADE Harava- ja Liiteri-palvelujen esittely (Sipoon kunta, Pilvi Nummi-Sund)
- VENNI-väestöennustejärjestelmän esittely ja selvitykset mahdollisesta hankinnasta
- Kuntien Tiera Oy:n esittely, näkökulmana kokonaisarkkitehtuuri ja paikkatieto (Kuntien Tiera Oy,
Ari Sainio)

Lisätietoja: paikkatietoinsinööri Hanna Majurinen, hanna.majurinen(at)hyvinkaa.fi

5.5.4 Tietohallinnon yhteistyö

KUUMA-tietohallinnon yhteistyöryhmälle ei oltu vastuutettu KUUMAN toiminta- ja taloussuunnitel-
massa 2012 tavoitteita eikä hankkeita.

Tietohallintoyhteistyötä olivat mm:

- kuntien kokonaisarkkitehtuurityö
- kuntien tietohallinnon strategiat ja ohjausmallit
- sähköpostin salaus
- yhteiset it-sektorin hankinnat ja/tai hankintamahdollisuudet, esimerkiksi tietoturvakoulutus, eräät
ohjelmistolisenssit, videoneuvottelupalvelut, älypuhelimet ja terveydenhuollon tietojärjestelmien
käyttöpalvelut
- it-palvelujen tuotteistus
- yhteinen asiakastytyväisyyskysely (vuoden 2011 kyselyn tulosten käsittely ja vuoden 2012
kyselyn järjestäminen)
- tietotekniikan ja hallinnon tunnuslukujen keruu ja vertailu (vuodelta 2011)
- KUUMA-kuntien it-henkilöstölle suunnattu teemapäivä asiantuntija-alustuksin
- kokonaisarkkitehtuuriseminaari yhteistyössä Kuntien Tieran kanssa
- osallistuminen valtiovarainministeriön JulklICT-strategiatyöhön
- perustietotekniikkayhteistyötä koskevat selvitykset (6–7 kunnan osalta)
- osallistuminen Uudenmaan alueen valmiusharjoitukseen ja suunnitteluun.

Tietohallintojen yhteistyöryhmä piti lisäksi yhteiskokoukset hallintojohtajien ja Länsi-Uudenmaan
maakuntaverkkotyöryhmän kanssa kuntien kokonaisarkkitehtuurityöhön liittyen.

Lisätietoja: tietohallintopäällikkö Olli Nykänen, olli.nykanen(at)hyvinkaa.fi

5.5.5 Sosiaali- ja terveystoimen yhteistyö

Sosiaali- ja terveystoimeen liittyvää yhteistyötä KUUMA-kuntien kesken koordinoi sote-neuvottelu-
kunta. Palveluyhteistyö koski neljää sairaanhoitoaluetta. Yhteistyön tavoitteet vuonna 2012 koskivat
henkilöstön saatavuuden turvaamista, asiakasmaksupolitiikan yhdenmukaistamista ja yhteisten
toimintamallien lisäämistä. Käsiteltäviä asioita toimikaudella olivat myös sosiaali- ja terveydenhuollon
palvelurakennemuutokset, metropoliselvitys ja metropolipolitiikan sosiaalisen eheyden kumppanuus-
ohjelma, KUUMA-kuntien omistajapolitiikka ja KASTE-hankkeet. Eteva- kuntayhtymän ja Uudenmaan
päihdehuollon kuntayhtymän palvelustrategioita tarkasteltiin omistajapolitiikan näkökulmasta.

Sote-neuvottelukunnan määrittelemiä tavoitteita toteutettiin alatyöryhmien työskentelyn kautta. Terveystieteiden kehittämistyöryhmässä valmisteltiin terveydenhuollon alueellista järjestämishanketta sekä ensihoidon järjestämistä yhdessä Hyvinkään sairaanhoitoalueen kanssa. Siirtokuljetusten kilpailutusta valmisteltiin, ja lausunto kiireellisen hoidon asetusluonnoksesta laadittiin. Hyvinkään kaupungin ja Hyvinkään sairaanhoitoalueen yhteisrakentamishankkeesta Hyvinkään Sairaalanmäelle informoitiin alueen kuntia.

Sosiaalipalveluiden kehittämistyöryhmä neuvotteli Helsingin yliopiston ja Jyväskylän yliopiston kanssa sosiaalityöntekijöiden alueellisen pätevyyskoulutuksen järjestämisen. Kuntia tyydyttävään sopimukseen pätevyyskoulutuksen järjestämisestä ei päästy. Lastensuojelun alueellinen asiantuntijaryhmä perustettiin. Maahanmuuttajien kotouttamishankkeisiin laadittiin KUUMA-kuntien yhteistä osuutta. Lastensuojelun avohuollon, sijaishuollon ja jälkihuollon kilpailutusta valmisteltiin.

Vanhustenhuollon kehittämistyöryhmässä yhtenäistettiin ilmaisvälinejakelun käytännöt ja ohjeistus, arvioitiin kotihoitokansion toimivuus ja määriteltiin yhtenäistettävissä olevat kotihoidon palvelut. Ryhmän toimesta laadittiin vanhustenhuollon koulutuskalenteri ja järjestettiin alueellista RAVATAR-koulutusta. Lääkehuollon koulutusta yhtenäistettiin. Asumispalveluiden laadun yhdenmukaistamistyö aloitettiin. Kuntien omaishoitoon liittyvien tietojen vertailu tehtiin ja yhdenmukaistamiskohteet määriteltiin jatkotyöstöä varten. Uutena alatyöryhmänä perustettiin gerontologisen sosiaalityön ryhmä, joka kartoitti sosiaalityön voimavarat alueella. Kuntien ja Sosiaalitalo Oy:n yhteistyönä valmistui "Ikäihmistien palveluiden tila Länsi- ja Keski-Uudellamaalla" -selvitys. Lisäksi valmisteltiin Etelä-Suomen KASTE-hanketta "Kotona kokonainen elämä".

Sosiaali- ja terveystoimen taloustyöryhmässä aloitettiin kuntien tuotteistettujen palvelujen koonti. Kotikuntalokia koskevia ohjeita, toimintatapoja ja laskutuksen perusteita on yhtenäistetty. Kilpailutusprosessin yhteinen toimintamalli luotiin. Kuntien vertailutietojen yhdenmukaistamistyötä jatketaan seuraavan isäntäkunnan toimesta.

Lisätietoja: vs. sosiaali- ja terveystoimen johtaja Pirjo Laitinen-Parkkonen, pirjo.laitinen-parkkonen(at)hyvinkaa.fi.

5.5.6 Sivistystoimen yhteistyö

KUUMA-sivistysryhmälle ei oltu vastuutettu KUUMAn toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2012 tavoitteita eikä hankkeita.

Sivistysryhmän toimintaa olivat mm:

- alueellisen TVT-hankkeen (tieto- ja viestintätekniikka) hankekokonaisuuden käynnistäminen ja siihen liittyvän koulutuksen aloittaminen KUUMA-kunnissa
- verkostoitumisen kehittäminen ja KUUMA-kuntien tunnettuuden nostaminen myös alueen ulkopuolella
- osaava-hankkeen koulutusten jatkaminen
- sivistykseen liittyvien ajankohtaisten teemojen esiin nostaminen
- yhteisistä työ- ja loma-ajoina sopiminen
- sivistyksen valtakunnallinen edunvalvonta
- toisen asteen KUUMA-alueen ammatillisen koulutuksen vuorovaikutuksen lisääminen
- lastentarhanopettajien saatavuuden parantaminen ja yhteistyön kehittäminen Helsingin yliopiston kanssa
- Nuori Kulttuuri -aluetapahtuman toteuttaminen
- yrittäjyyskasvatuksen laajentaminen
- tapaamiset Opetushallituksen johdon, eduskunnan sivistysvaliokunnan puheenjohtajan ja ministeriöiden edustajien kanssa
- opetus- ja varhaiskasvatusryhmien lisäksi säännöllisiä kokouksia pidettiin mm. nuorisotoimen ja kulttuuripalveluiden toimijoiden kesken.

Kokonaisuudessaan KUUMAN sivistysryhmä ja sen alaryhmät toimivat suurella sydämellä ja hyvässä hengessä.

Lisätietoja: sivistystoimenjohtaja Pentti Halonen, pentti.halonen(at)hyvinkaa.fi

5.5.7 Talousjohtajien yhteistyö

KUUMA-talousjohtajille ei oltu vastuutettu KUUMAN toiminta- ja taloussuunnitelmassa 2012 tavoitteita eikä hankkeita.

Talousjohtajat käsitelivät vuoden aikana KUUMA-kuntien talouden ja toiminnan vertailutietojen kehittämistä. Ryhmä päätyi siihen, että nykyistä Johdon Vertti -vertailutietokantaa on yhä syytä pitää yllä, vaikka kaikki KUUMA-kunnat eivät siihen osallistukaan.

Lisäksi keskusteltiin KILAn kuntajaoston uuden poisto-ohjeen soveltamisesta ja todettiin, että olisi hyvä, jos KUUMA-kuntien uudet poistosuunnitelmat olisivat mahdollisimman samankaltaisia. Vuoden 2012 loppuun mennessä kaikki KUUMA-kunnat eivät vielä ole uusineet poistosuunnitelmiaan.

Esillä olivat myös talous- ja palkkahallinnon palveluiden tuotantotapojen uudistaminen ja omien palvelukeskusten roolien muutokset.

Sekä tilinpäätöksen että talousarvion valmistelun yhteydessä vaihdettiin jatkuvasti tietoa kuntien välillä kulloisestakin laadintatilanteesta.

Lisätietoja: talousjohtaja Kari Stenholm, kari.stenholm(at)hyvinkaa.fi

Keravan rautatieasema oli Metropolijunan päätepysäkki. Ohjelmaa kaupunkilaisille oli tarjolla pitkin päivää. Tapahtumasta tiedotettiin laajalti KUUMA-kuntien asukkailla.

5.6 Merkittävät muutokset seudullisissa palvelukeskuksissa 2012

5.6.1 Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus valmisteli vuoden ajan Nurmijärven kunnan ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkinnän ja ympäristönsuojelun liittymistä yhteiseen ympäristökeskukseen. Liittyminen tapahtui 1.1.2013. Kaikkiaan 9 henkilöä siirtyi Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelukseen vanhoina työntekijöinä. Ennestään ympäristökeskukseen kuuluivat Järvenpään ja Keravan kaupunkien ja Tuusulan ja Mäntsälän kuntien vastaavat toimialat.

Lisätietoja: ympäristökeskuksen johtaja Risto Mansikkamäki, risto.mansikkamaki(at)tuusula.fi

Ilvesvuoren logistiikkakeskuksesta Nurmijärvellä tehdään ekologisesti toimiva kokonaisuus. Kiinteistössä käytettävä kaukolämpö tuotetaan yli yhdeksänkymmentäprosenttisesti puuhakkeella.

5.6.2 Henkilöstöpalvelukeskus Resina

Järvenpään kaupungin isännöimä Resina tuotti sijaisvälityspalvelua lyhytaikaisiin sijaisuuksiin terveydenhuoltoon, vanhuspalveluihin, varhaiskasvatukseen, perusopetukseen, lastensuojelun yksiköihin ja musiikkiopistoon. Resinan palveluita käyttivät vuonna 2012 Järvenpään lisäksi Kerava ja Pornainen sekä KUUMA-alueen viidessä kunnassa kuntayhtymä Eteva.

KUUMA-hallitus totesi kokouksessaan 4.9.2012, että Resinan toiminta seudullisena toimijana loppuu vuoden 2013 lopussa. Perusteluina oli sijaisvälitysten määrän merkittävä lasku muihin kuin Järvenpään kaupungin yksiköihin. Resina-henkilöstöpalvelut jatkaa toimintansa kehittämistä Järvenpään kaupungin rekrytointiyksikkönä tuottaen erilaisia rekrytointipalveluja Järvenpään kaupungin omaan käyttöön.

Vuonna 2012 välitysten määrä oli 13 885, kun se vuonna 2011 oli 12 838. Resina kykeni vastaamaan sijaistarpeeseen keskimäärin 82 %:ssa tapauksia. Nousua edellisestä vuodesta oli 3 %. Alueittain sijaisvuoroja välitettiin seuraavasti:

Järvenpää	10 826
Kerava	55
Pornainen	33
Eteva (Hyvinkää, Mäntsälä, Järvenpää, Tuusula, Kerava)	2 970

Vuoden 2012 palvelumaksu pysyi 42 eurossa. KVTES- ja OVTES-perusteiset palkkakustannusten korotukset nostavat tuntikohtaista laskutusta samassa suhteessa työehtosopimusten tultua voimaan.

Lisätietoja: rekrytointipäällikkö Saku Tihveräinen, saku.tihverainen(at)jarvenpaa.fi

KUUMA-HALLITUS 2012

Varsinainen jäsen/kutsuttava

Hyvinkää

Annika Kokko
Antti Rantalainen

Järvenpää

Kaarina Wilskman
Kaisa Saarikorpi (lisäjäsen)
Tapio Bergholm

Kerava

Eero Lehti
Markku Liimatainen

Kirkkonummi

Gustaf Åberg
Timo Haapaniemi

Mäntsälä

Anna Helin
Veijo Peltola

Nurmijärvi

Outi Mäkelä
Petri Kalmi

Varajäsen

Mauri Myllymäki
Tuija Linna-Pirinen

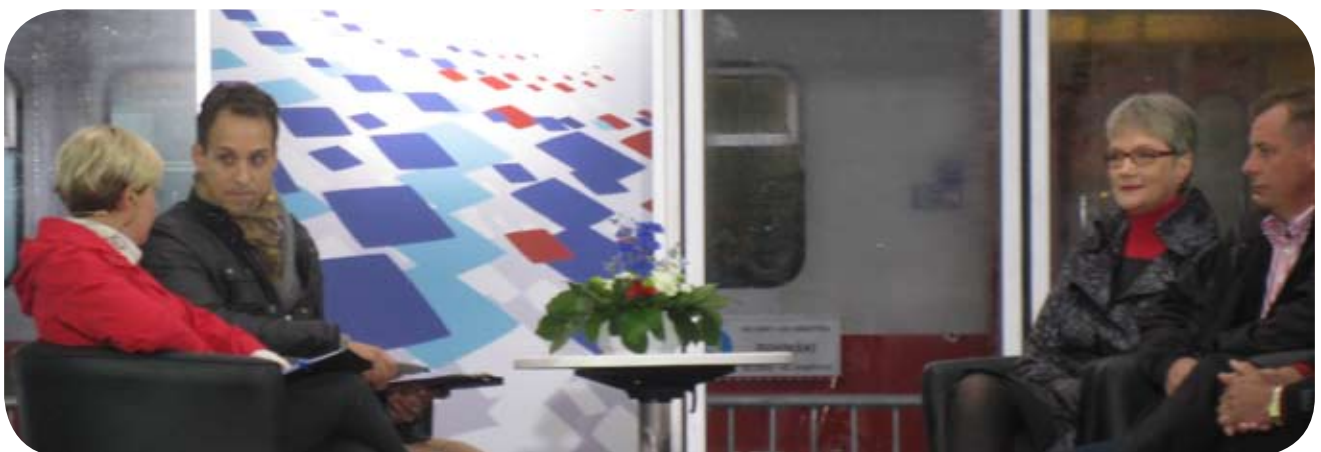
Helinä Perttu
Terho Pursiainen
Pentti Virtanen

Jussi Hautamäki
Anne Karjalainen

I Veikko Vanhamäki ja II Pekka Jäppinen
I Ulf Kjerin ja II Antti Kilappa

Heta Ravolainen-Rinne
Susanna Salokannel

I Kirsti Handolin ja II Olli Helminen
I Göta Kirkkari ja II Elli Aatela

Kuntavaalit 2012 starttasi MTV3:n Huomenta Suomi -ohjelman televisioinnista Keravalta. Oikealla Tuusulan kunnanvaltuuston puheenjohtaja Arto Lindberg ja Järvenpään kaupunginhallituksen puheenjohtaja Kaarina Wilskman.

Pornainen

Risto Kuisma
Seppo Yrtti

Kaj Mattila
Jaana Putus

Sipoo

Ari Oksanen
Christel Liljeström

Eva Kuntsi
Kaj Lindqvist

Tuusula

Arto Lindberg
Sanna Kervinen
Tuija Reinikainen (lisäjäsen)

Merja Kuusisto
Lauri Untamo
Mika Gilan (Järvenpää)

Varsinainen jäsen/kutsuttava**Varajäsen****Vihti**

Jarmo Kuosa
Varpu-Leena Malmgren

Tiina Noro
Kari Viherkanto

KUUMA-KOMISSIO 2012

Raimo Lahti
Erkki Kukkonen
Petri Härkönen
Tarmo Aarnio
Johanna Viita
Esko Kairesalo
Kimmo Behm
Markku Hyttinen
Mikael Grannas
Hannu Joensivu
Juha Myllymäki
Sami Miettinen

Hyvinkään kaupunginjohtaja
Järvenpään kaupunginjohtaja
Keravan kaupunginjohtaja
Kirkkonummen kunnanjohtaja
KUUMA-seudun yhteistyöjohtaja
Mäntsälän kunnanjohtaja
Nurmijärven kunnanjohtaja
Pornaisten kunnanjohtaja
Sipoon kunnanjohtaja
Tuusulan kunnanjohtaja
Vihdin vs. kunnanjohtaja (30.4.2012 asti)
Vihdin kunnanjohtaja (1.5.2012 alkaen)

KUUMA-SEUDUN HENKILÖTYÖVOIMA 2012

Johanna Viita
Saara Ojala
Tapani Hänninen
Kyösti Ronkainen

yhteistyöjohtaja/Järvenpään kaupunki
kuntayhteistyön assistentti/Tuusulan
kunta
projektikoordinaattori, ilmasto-ohjelma/
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
Rovalin Oy, liikennehankkeen
asiantuntijapalvelut (31.8.2012 asti)